

Institut for Menneskerettigheder kan tage en sag op til behandling på grundlag af en klage fra en borger eller på andet grundlag, f.eks. presseomtale.

Enhver kan indgive en klage til instituttet. Det kræves således ikke, at klageren er part i den sag, hvorover der klages. Dette skal ses i sammenhæng med bestemmelsens stk. 4, hvorefter instituttet afgør, om en klage skal undersøges nærmere.

Instituttet kan behandle klager over enhver, der udfører opgaver inden for lovens anvendelsesområde, jf. § 2. Dette indebærer, at såvel offentlige myndigheder som institutioner, foreninger og selskaber m.v., der er organiseret på privatretligt grundlag, er omfattet af instituttets beføjelser.

Når instituttet afgiver en udtalelse, skal denne rettes mod den pågældende offentlige myndighed eller det pågældende private selskab m.v. Det falder således uden for instituttets beføjelser at tage stilling til, om en til den offentlige myndighed eller det private selskab m.v. knyttet enkeltperson har overtrådt forbudet mod forskelsbehandling, og instituttets udtalelser skal således ikke rettes mod enkeltpersoner, der virker i offentlig eller privat tjeneste.

Selvom instituttet ikke kan træffe afgørelse om sanktioner, har instituttets udtalelser dog en sådan karakter, at udtalelserne skal behandles efter forvaltningslovens regler. Dette indebærer, at forvaltningslovens bestemmelser om partsaktindsigt, parts høring, begrundelse m.v. finder anvendelse i forbindelse med instituttets behandling af konkrete klagesager.

Ved behandlingen af konkrete sager skal Institut for Menneskerettigheder i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige princip, officialmaksimen, søge sagen oplyst i fornødent omfang. Bestemmelsen om delt bevisbyrde i lovens § 7 finder dermed ikke anvendelse i forbindelse med instituttets behandling af konkrete sager.

Den nærmere tilrettelæggelse af instituttets behandling af konkrete sager henhører under instituttet.

Henset til, at instituttet tillige har til opgave at bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager over forskelsbehandling, forudsættes det dog, at instituttets behandling af klager over forskelsbehandling efter § 10 tilrettelægges på en sådan måde, at det modvirkes, at der skabes mistillid til instituttets virksomhed i den forbindelse.

Det bemærkes, at Institut for Menneskerettigheder kan overlade varetagelsen af opgaver, der består i udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed, til andre. Instituttet vil således eksempelvis kunne overlade opgaven med at bistå ofre for forskelsbehandling, jf. § 2, stk. 2, nr. 4, i lov om etablering af Dansk Center for

Internationale Studier og Menneskerettigheder til lokale retshjælpsinstitutioner m.v.

Til stk. 3.

Bestemmelsen har til formål at lette adgangen til domstolsprøvelse i sager, hvor Institut for Menneskerettigheder finder, at der er sket en overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse eller af forbudet mod repressalier.

Fri proces kan alene meddeles, såfremt de betingelser, der følger af retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 2, er opfyldt. Af bestemmelsen følger, at der efter ansøgning kan meddeles en person fri proces, såfremt han ikke uden at lide væsentlige afsavn kan betale de omkostninger, der er forbundet med sagen.

Til stk. 4.

Bestemmelsen har til formål at sikre, at Institut for Menneskerettigheder kan afvise at behandle klager, der er indgivet til instituttet.

Med bestemmelsen sikres, at instituttet kan koncentrere sin virksomhed om de sager, som instituttet finder mest betydningsfulde, og som er egnet til behandling af instituttet. Hermed styrkes instituttets muligheder for at samle sin virksomhed om spørgsmål, som instituttet finder, at der er behov for en afklaring af.

I instituttets vurdering af, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse, kan indgå, om klagen er grundløs eller uvæsentlig. Sådanne sager kan afvises af instituttet.

Sager, der frembyder en bevistvivl, der bør afklares ved parts- eller vidneforklaringer, skal ligeledes afvises af instituttet. Instituttet kan således ikke foranstalte vidneførelse eller lignende til klarlæggelse af de faktiske omstændigheder. Sådanne sager må i stedet forelægges domstolene til afgørelse.

Det forhold, at der klages over spørgsmål, der kan være genstand for prøvelse i andre fora, herunder ved domstolene, hos Folketingets Ombudsmand eller som led i administrativ rekurs, kan, også selvom de ikke konkret er udnyttet, i øvrigt indgå i instituttets overvejelser om, hvorvidt sagen skal behandles af instituttet. Det er ikke skønnet hensigtsmæssigt at fastlægge regler for, hvorledes forholdet mellem instituttet og eventuelt konkurrerende prøvelsesmyndigheder skal reguleres. Det overlades til instituttets egen vurdering, om den konkrete sag skal behandles af instituttet i sådanne tilfælde.

Det forhold, at den konkrete tvist mere hensigtsmæssigt kan finde sin løsning på anden vis end ved afgivelse af udtalelse om instituttets opfattelse af sagen, kan endvidere indgå i instituttets overvejelser om,